

Gedicht: Ida Gerhardt - 'Naar u'

Dit is de eerste schuchtere groei,
een zich ontplooiën naar het licht.
Ééns is van liefde en geduld
de tijd vervuld, –
dan staat mijn stille tuin in bloei.
En elk aandachtig bloemgezicht
is toegericht
naar u.

Zegenbede - Numeri 6, 24-27

(Tussentijds 116, Gezangen voor Liturgie 344)

Voorzang: De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u, en geve u vrede.

Allen: Zegen ons en behoed ons, doe lichten over ons uw aangezicht, en wees ons genadig.
Zegen ons en behoed ons, doe lichten over ons uw aangezicht, en geef ons vrede.

Muziek: G. Bremer

Zingen: Nu moet gij allen vrolijk zijn (couplet 1, 2, 4, 6 en 7)

(Liedboek voor de Kerken 209, Gezangen voor Liturgie 506)

1. Nu moet gij allen vrolijk zijn.
De bomen zingen in de tuin,
het lege graf verzwijgt het niet,
de mond geopend voor het lied,
halleluja!	4. Hij heeft het zegel weggedaan,
nu kunnen wij zijn woord verstaan,
zijn graf is als een open boek,
de windsels liggen in de hoek,
halleluja!	7. O goede engel bij het graf,
de lente lost de winter af,
bewaak het jonge groen en wijs
de ingang van het paradijs,
halleluja!
2. De loze woorden zijn verstomd,
de wereld die op adem komt
zingt met de vogels in de lucht
dat nu de nacht is weggevlucht,
halleluja!	6. Wij willen zingen dat Hij leeft,
Hij leeft die God gehoorzaamd heeft,
zijn graf staat ledig in de tijd,
het is een mond vol zaligheid,
halleluja!	

Tekst: Tom Naastepad
Melodie: N. Herman

Deze liturgie is samengesteld door Victor Bulthuis, priester van het Aartsbisdom Utrecht en redactielid van Open Deur. Hij schreef ook de teksten en gebeden. De gedichten zijn ontleend aan Verzamelde gedichten van Ida Gerhardt (Athenaeum/Polak & Van Gennep, Amsterdam, 1995). De liturgie hoort bij het paasnummer van oecumenisch maandblad Open Deur, maart 2008. Losse nummers zijn te bestellen bij Boekencentrum Uitgevers, tel. 079-3628628, e-mail: abonnementen@boekencentrum.nl. Een proefabonnement kost 5 euro (4 nummers), een jaarabonnement 27 euro.

Een lege plek

Liturgie voor een paasviering

Inleiding

Een graf is een stille plek om bij te verwijlen: om herinneringen op te halen aan wie ons dierbaar was, om een beetje dichter bij hem of haar te zijn. Maar een leeg graf, wat moet je daar zoeken? Het wijst weg van zichzelf. 'Hij is niet hier, Hij is verrezen.' Goed, maar hoe? Jezus' lege graf biedt geen antwoord op de vraag hoe het leeg is geraakt. Het laat daarmee alle ruimte voor een persoonlijk antwoord op de vraag naar dit meest onvoorstelbare gebeuren uit de geschiedenis. Deze lege plek opent een ruimte, een werkelijkheid die alleen door het geloof toegankelijk is. Het sticht verwarring én wekt vertrouwen. Het vormt de grootste uitdaging voor wie zich met Hem verbonden wil voelen.

Gedicht: Ida Gerhardt - 'Musisch I'

Wie heeft de tekenen gemerkt,
alvast de nacht voor dag verklaard?
de zwarte merel op zijn tak.
Bij late maan ving hij al aan
met zijn praeludiën, dauwbewaasd,

eert thans de dageraad met een reeks
van fuga's, viert met een motief
de eerste tinten van het licht,
herhaalt het jubelend, aarzelt, vindt
een variant en herbegint,

met wervend lentelijk geluid.
O zanger die de ban verbrak,
er staan nog sterren, maar gij zingt:
gij zingt mijn hart zijn kerker uit.
Het kentert, het is westenwind.

Zingen: Lied aan het licht

(Tussentijds 118, Gezangen voor Liturgie 489)

1. Licht dat ons aanstoot in de morgen,
voortijdig licht waarin wij staan,
koud, één voor één, en ongeborgen,
licht overdek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uitval, dat wij allen
zo zwaar en droevig als wij zijn,
niet uit elkaars genade vallen
en doelloos en onvindbaar zijn. | 2. Licht, van mijn stad de stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in vrede draagt. | 3. Alles zal zwichten en verwaaien
wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
en van ons doen geen daad beklijft.
Veelstemmig licht, om aan te horen
zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
licht, laatste woord van Hem die leeft. |
|--|---|--|

Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Antoine Oomen

Stilte

Gebed

Getrouwe God,
in het ochtendgloren haastten de vrouwen
zich in verwarring weg van het lege graf,
vervuld van vrees en vreugde.
Ook ons leven kent die mengeling:
nu eens zijn wij vol angst en zorg,
dan weer vol hoop op een nieuw begin.
Laat het lege graf een ruimte zijn
die ons niet terneerdrukt
maar ons vervult van vertrouwen
in Jezus, Uw Zoon en onze Heer,
die de dood heeft tenietgedaan.
Amen.

Lezen: Kolossenzen 3, 1-4

Zingen: Uit Psalm 118

(Bewerking uit Liedboek voor de Kerken 118 en Gezangen voor Liturgie 118 II)

De Heer is mij tot hulp en sterkte,
Hij is mijn lied, mijn psalmgezing.
Hij is het, die mijn heil bewerkte.
Ik loof de Heer mijn leven lang.
Des Heren hand is hoog verheven,
des Heren rechterhand is sterk.
Ik zal niet sterven, ik zal leven
en zingen van des Heren werk.

Dit is de de dag die God deed rijzen,
juicht nu met ons en weest verblijd.
O God, geef thans uw gunstbewijzen,
geef thans het heil door ons verbeid.
Gij zijt mijn God, U zal ik prijzen,
o God, U roemen wijd en zijd.
Laat alle lof ten hemel rijzen:
Gods liefde duurt in eeuwigheid.

Tekst: J. Wit
Melodie: Genève 1551

Lezen: Matteüs 28, 1-10

(in plaats hiervan zou ook Marcus 16,1-8 gelezen kunnen worden en daarna delen uit de getuigenissen uit Open Deur pag. 6 en 7)

Preeksuggestie bij Matteüs

‘Het lege graf verzwijgt het niet’, zegt het bekende paaslied van Tom Naastepad, maar in zekere zin verzwijgt het graf wél waarom het leeg is. Geen mens is ooggetuige geweest toen het leeg raakte. Wat is er in godsnaam gebeurd? De vrouwen bij het graf komen het niet te weten. Zij horen alleen dat Hij niet hier is, omdat Hij is verrezen. De confrontatie met het lege graf doet bij Matteüs de wereld letterlijk schudden op zijn grondvesten. Van de vier evangelisten is hij in zijn beschrijving het meest dramatisch: een aardbeving als om aan te geven dat het hier om een schokkend gebeuren gaat, een engel als een bliksemschicht die de steen wegrolt, neervallende bewakers. En nog voordat de vrouwen bij het graf de anderen kunnen vertellen wat zij hebben meegemaakt, komt Jezus op hen toe. Het is alsof Matteüs naar adem hapt om zo snel mogelijk antwoord te geven op de vraag hoe het komt dat het graf leeg is: Hij leeft en komt het ons zelf direct vertellen. Toch zeggen ook de verhalen over de ontmoetingen met de verrezen Heer niets over de opstanding zelf: die is en blijft een mysterie. Ook deze verschijningsverhalen zijn getuigenissen die geloof veronderstellen, die geloof wekken, die prikkelen en uitdagen. De opstanding wordt pas door het geloof levende werkelijkheid. Aan het lege graf hebben we niets: dat zwijgt in alle talen. Laten we daar dus niet blijven. Laten we Hem zoeken waar Hij zich laat vinden: in de wereld, in ons eigen leven. Want, zoals Paulus zegt: ‘Christus is uw leven.’

Stilte

Zingen: Voor mensen die naamloos (couplet 1, 3 en 4)

(Tussentijds 168, Gezangen voor Liturgie 644)

1. Voor mensen die naamloos,
kwetsbaar en weerloos
door het leven gaan,
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven:
wij krijgen een naam. | 3. Voor mensen die vragend,
wachtend en wakend
door het leven gaan,
weerklinken hier woorden,
God wil ons horen,
wij worden verstaan. | 4. Voor mensen die hopen,
wankel gelovend
door het leven gaan,
herstelt God uit duister
Adam in luister:
wij dragen zijn naam. |
|---|--|---|

Tekst: H. Jongerius
Melodie: J. Raas

Geloofsbelijdenis

(zie de geloofsbelijdenissen in Open Deur pag. 10)

Voorbede

Keren wij in ons hart en bidden wij...
... voor alle mensen die zich door de Naam van Jezus Christus met U en met elkaar verbonden hebben. Dat uw Geestkracht op hen mag blijven rusten.
... voor mensen die nergens in durven geloven. Dat hen vertrouwen en vreugde mag worden geschonken.
... voor mensen die levend dood zijn. Dat zij met Jezus mogen opstaan tot nieuw leven.
... voor onszelf en voor allen die met ons verbonden zijn. Dat wij onze onderlinge liefde mogen delen met hen die niet in tel zijn.
... voor alles wat leeft in de beslotenheid van ons eigen hart.

Bidden wij met de woorden die Jezus zelf ons aanreikt:

Onze Vader...

Afsluitend gebed

Getrouwe God,
Gij hebt uw Zoon niet overgelaten
aan de stilte van het graf;
Gij hebt Hem door de dood heen gehaald
om voor altijd met U verbonden te zijn.
Laat ook ons niet over aan doodse leegte,
maar laat in ons het geloof kiemen
dat wij geroepen zijn
tot het volle leven, leven in uw licht,
leven dat eeuwig heet.
We vragen het U door Jezus, de Opgestane,
die met U leeft in de eenheid van de heilige Geest,
God voor tijd en eeuwigheid.
Amen.